

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету спорту
доц. Ріпак І.М.

« _____ » _____ 2018 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

за напрямом підготовки 6.010202 – спорт

Львів – 2018 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою гуманітарних дисциплін
Львівського державного університету фізичної культури

Протокол від «31 » серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

О.А.Полянський

(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри гуманітарних дисциплін,
канд. іст. наук С.І. Гнот

РЕЦЕНЗЕНТИ:

професор кафедри гуманітарних дисциплін
Львівського державного університету фізичної
культури імені Івана Боберського,
канд. іст. наук О. А. Полянський;

доцент кафедри соціальних та гуманітарних
дисциплін Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності,
канд. філос. наук В. М. Логвиненко

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету спорту

Протокол від «_____» _____ 2018 року № _____

Голова вченої ради факультету спорту _____ доц. І. М. Ріпак
(підпис)

ВСТУП

Релігієзнавчі знання необхідні спеціалістам з будь-якої галузі знань, кожній культурній та освіченій людині. Вивчення предмету сприятиме орієнтації не лише у складному сучасному релігійному житті, а й стане своєрідним поштовхом для розуміння творів світової культури, психології інших народів, мистецтва та й, зрештою, усієї скарбниці мудрості, накопиченої людством упродовж тисячоліть.

Розроблений курс – елемент професійної підготовки високоосвічених спеціалістів у галузі спорту. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «бакалавр» за напрямом підготовки 6.010202 – спорт. У пропонованій програмі враховано досвід викладання суміжних навчальних дисциплін гуманітарного циклу у Львівському державному університеті фізичної культури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Релігієзнавство» є висвітлення цінностей світових релігій у нерозривному зв'язку із розвитком людства, з'ясування основних тенденції релігійних процесів в Україні та за її межами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

МОДУЛЬ 1. Релігієзнавство як наука про релігію. Джерела і особливості християнського віровчення

МОДУЛЬ 2. Ідейні вчення світових релігій

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Релігієзнавство» є:

1. Формування системи знань щодо проблем походження, сутності та функцій релігії, її місця у суспільстві, історії, культурі.
2. Виховання морально-етичних та ідейних переконань, що відіграють значну роль у становленні світоглядної і правової культури, формуванні професійних рис фахівців.
3. Прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку і еволюції релігійного комплексу: від первісних форм релігійних уявлень до розвинутих релігійних систем світового масштабу; церкви як соціального

інституту; релігійного процесу в певних природних, історичних, культурних та етнічних умовах.

4. Розвиток практичних навичок роботи з науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Релігієзнавство» полягають в теоретичній і практичній підготовці студентів щодо застосування базових принципів християнського віровчення у повсякденному житті, а також практичного застосування принципу толерантності по відношенню до представників інших релігій.

1.2. Основні завдання дисципліни:

1. З'ясувати предмет, категорії, методи та принципи релігієзнавства.
2. Розвинути здатність аналізувати усю сукупність проблем походження, сутності та функціонування релігії.
3. Розкрити цінності християнського віровчення та його головні догмати.
4. Охарактеризувати роль і значення конфесійних чинників у бутті українського народу.
5. Ознайомити з особливостями віровчення світових і нових релігій.

1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

1. Зміст релігієзнавства як навчальної дисципліни, теоретичні засади та понятійний апарат.
2. Причини, що визначають еволюцію релігії в сучасному світі.
3. Тенденції розвитку релігійних процесів в сучасній Україні.
4. Ідейні вчення світових релігій.
5. Особливості нових релігійних вірувань.
6. Моделі державно-церковних відносин в історії України та у світі.

вміти:

1. Аналізувати усю сукупність проблем походження, сутності та функцій релігії.
2. Характеризувати християнське віровчення та його головні догмати.
3. Розкрити основні віросповідні ідеї світових релігій.
4. Класифікувати нові релігійні рухи.
5. Орієнтуватися в різноманітних проявах релігійності в сучасному світі.
6. Аргументовано робити висновки стосовно ролі релігії в загальносвітових процесах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 год. / 1, 5 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Релігієзнавство як наука про релігію. Джерела і особливості християнського віровчення

Тема 1. Релігієзнавство як галузь знань

Предмет релігієзнавства. Місце релігієзнавства в системі людських знань. Мета і завдання курсу.

Основні розділи релігієзнавства. Філософія релігії. Соціологія релігії. Психологія релігії. Історія релігії. Географія релігії. Футурологія релігії. Феноменологія релігії. Релігійна антропологія. Релігійна культурологія.

Традиції українського релігієзнавства: історія, проблематика, методологія досліджень.

Категорії і поняття релігієзнавства. Методи дослідження та принципи викладу.

Література

1. Академічне релігієзнавство : Підручн. для студентів вищих навч. закладів / За ред. А. М. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Єленський В. Українське релігієзнавство та його проблеми [Електронний ресурс] / Віктор Єленський. – Режим доступу : <http://religstudies.org.ua/main.php?display=element&SID=9df4eae6&EID=e8131463&page=1>
3. Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2005. – 432 с.
4. Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любіцева О. О. Географія релігій / С. В. Павлов, К. В. Мезенцев, О. О. Любіцева О. О. – К. : Арт ЕК, 1999. – 504 с.
5. Черній А. М. Релігієзнавство : підручник / А. М. Черній. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2008. – 400 с.

Тема 2. Структура релігії, її функції та роль у духовному житті

Релігія як самостійна галузь духовного життя. Релігійний світогляд. Основні категорії релігійного світогляду. Прикмети релігійної віри.

Первісні релігійні вірування: анімізм, магія, тотемізм, фетишизм.

Структура сучасних релігій. Релігійна свідомість, її рівні та мовне оформлення. Релігійна психологія. Релігійна діяльність та її види. Релігійний культ як вид релігійної діяльності. Функції релігійного культу. Релігійні відносини, їх властивості та види. Релігійні організації. Церква як інституція. Секти і їх особливості.

Функції релігії: світоглядна, інтегративна, комунікативна, регулятивна, компенсаторна. Роль релігії у духовному житті людини.

Література

1. Закович М. М. Релігієзнавство : підручник / Є. К. Дулуман, М. М. Закович, М. Ф. Рибачук та ін. – К. : Вища школа, 2000. – 349 с.
2. Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – К. : Наукова думка, 2000. – 5-те вид. доопр. – 351 с.
3. Колодний А. М., Філіпович Л. О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. – Львів : Логос, 1996. – 182 с.
4. Смольков О. А., Дещинський Ю. Л. Релігієзнавство. Навч. посібник / О. А. Смольков. – Львів : Магнолія, 2009. – 232 с.
5. Черній А. М. Онтологія духовності : антропологічна цілісність у релігієзнавчому вимірі / А. М. Черній. – К. : Українські пропілеї, 1996. – 228 с.

Тема 3. Християнство

Виникнення християнства. Перетворення християнства у державну релігію Римської імперії. Віровчення християнства. Головні догмати та їх тлумачення. "Символ віри". Християнський культ. Поділ християнської Церкви.

Православ'я – ортодоксальна течія в християнстві. Особливості православного віровчення та культу. Система організації і управління православної церкви.

Католицизм. Віросповідні, обрядово-культурні та організаційні особливості. Папство і Ватикан. Еволюція соціальної доктрини і соціальної політики.

Протестантизм як різновид християнства. Специфіка протестантизму. Особливості ранньопротестантської теології. Англійська церква. Лютеранська церква. Кальвінізм.

Традиції пізнього протестантизму. Баптизм, адвентизм, п'ятдесятництво. Тенденції в сучасному протестантизмі.

Християнство та його моральна аксіологія на межі тисячоліть.

Література

1. Колодний А. М., Філіпович Л. О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. – Львів: Логос, 1996. – 182 с.
2. Левицький Ю. Коротка історія української (київської) Церкви / Ю. Левицький. – Львів : Свічадо, 1993. – 54 с.
3. Любащенко В. І. Історія протестантизму в Україні : курс лекцій / В. І. Любащенко. – 2 вид., доп. і випр. – К. : Поліс, 1996. – 350 с.
4. Мень О. В. Перші апостоли / О. Мень. – Львів : Свічадо, 2008. – 232 с.
5. Мень О. В. Син Людський / О. Мень. – Львів : Свічадо, 2008. – 372 с.
6. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. – Львів: Афіша, 2000. – 308 с.

МОДУЛЬ 2. Ідейні вчення світових релігій

Тема 4. Буддизм і іслам як світові релігії

Виникнення буддизму. Ідейні джерела буддизму. Віровчення буддизму. Чотири шляхетні істини. Шляхи спасіння. Вчення про карму і нірвану. Буддійська мораль. Буддійський культ.

Основні напрями буддизму. Махаяна. Хінаяна. Дзен-буддизм і його поширення. Ламаїзм як особливий напрям буддизму.

Виникнення ісламу. Ідейні джерела ісламу. Віровчення ісламу. Ісламський культ. Коран. Суна. Шаріат. Основні напрями в ісламі. Іслам і національно-політичні рухи. Панісламізм. Іслам в Україні.

Література

1. Богомолов А. И. Религии мира. Новейший словарь / А. И. Богомолов. – Ростов-на-Дону, Феникс, 2005. – 667 с.
2. Васильев Л. С. История религий Востока / Л. С. Васильев. – М. : Высш. шк., 1988. – 416 с.
3. Категории буддийской культуры / Е. П. Островская. – СПб. : Петербургское Востоковедение 2000. – 320 с.
4. Релігієзнавство. Навчальний посібник для студентів усіх форм навчання / За ред. Н. Я. Горбача. – Львів: Львівська комерційна академія, 2005. – С. 44-52, 92-101.
5. Релігієзнавство : Підручник / За ред. О. П. Сидоренка. – К. : Знання, 2007. – С. 135-156, 218-242.
6. Климович Л. И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии. – 2 –е изд., доп. / Л.И. Климович.– М. : Политиздат, 1988. – 286 с.

Тема 5. Нові релігійні рухи

Неорелігії, їх особливості та класифікація. Культурні рухи, що виникли на запозичених християнських ідеях і пропонують власний шлях до спасіння.

РУН - віра. Лев Силенко і його вчення. Особливості віровчення і культу. РУН - віра в Україні.

Культурні рухи, що виникли на основі східних вірувань. Кришнаїзм. Джерела кришнаїзму. Особливості віровчення і культу. Наука самореалізації. Віра Багаї.

Культурні рухи, що практикують медитації, духовні вправи, психічні сеанси. Церква сайєнтології. Товариство трансцендентальної медитації.

Сатанізм, особливості формування і культу. Шкідливість сатанізму.

Література

1. Неронов А. В. Соціологічні дослідження нетрадиційної релігійності // А. В. Неронов // Журнал соціології та соціальної антропології. – М. : Наука, 2009. – Т. 12. - № 1. – С. 187-196.
2. Ваторопін А. С. Релігійний модернізм і постмодернізм / А. С. Ваторопін Релігійний модернізм і постмодернізм – М. : Наука, 2001. – № 11. – С. 84-92.
3. Егільський Е. Е., Матецький А. В. Нові релігійні рухи. Сучасні нетрадиційні релігії і езотеричні вчення [Електронний ресурс] / Е. Е. Егільський, А. В. Матецький. – Режим доступу : knopus.ru/upload/pdf/288785.pdf
4. Новітні релігії в сучасній Україні. Збірник матеріалів / В. Д. Бондаренко. – К. : VIP. – 176 с.
5. Петрик В. М. Нетрадиційні релігії та містичні об'єднання України. Навчальний посібник / В. М. Петрик, С. В. Сьомій. – К. : Росава, 2003. – 336 с.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Академічне релігієзнавство : Підручн. для студентів вищих навч. закладів / За ред. А. М. Колодного. – К. : Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Андріанов В. М., Бублик С. А., Ібрагімов М. М., Чміль Б. Ф. Релігієзнавство / В. М. Андріанов, С. А. Бублик, М. М. Ібрагімов, Б. Ф. Чміль. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 495 с.
2. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового завітів – будь-якого року видання.
3. Брайчевський М. Ю. Утвердження християнства на Русі / М. Ю. Брайчевський. – К. : Наукова думка, 1989. – 260 с.
4. Гнот С.І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. – Л.: ЛДУФК, 2011. – 164 с.
5. Закович М. М. Релігієзнавство : підручник / Є. К. Дулуман, М. М. Закович, М. Ф. Рибачук та ін. – К. : Вища школа, 2000. – 349 с.
6. Історія релігії в Україні : в 10 т. / А. М. Колодний (голова) та ін. – К., 1996-2002.
7. Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. – К. : Наукова думка, 2000. – 5-те вид. доопр. – 351 с.
8. Колодний А. М., Філіпович Л.О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. – Львів: Логос, 1996. – 182 с.
9. Левицький Ю. Коротка історія української (київської) Церкви / Ю. Левицький. – Львів : Свічадо, 1993. – 54 с.
10. Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К. : Академвидав, 2005. – 432 с.
11. Любащенко В. І. Історія протестантизму в Україні : курс лекцій / В. І. Любащенко. – 2 вид., доп. і випр. – К. : Поліс, 1996. – 350 с.

12. Мень А. В. История религии : учеб. пособие: в 2 кн. / А. Мень. – М. : Издательская группа «Форум-Инфа-М», 1997. (Кн. 1 : В поисках Пути, Истины и Жизни – 216 с.; Кн. 2 : Пути христианства – 224 с.).
13. Мень О. В. Перші апостоли / О. Мень. – Львів : Свічадо, 2008. – 232 с.
14. Мень О. В. Син Людський / О. Мень. – Львів : Свічадо, 2008. – 372 с.
15. Мень А. В. Православное богослужение: таинство, слово и образ / А. Мень. – М. : Слово, 1991. – 192 с.
16. Митрополит Іларіон (Огієнко І.). Дохристиянські вірування українського народу / Іларіон Митрополит. – К.: Обереги, 1992. – 424 с.
17. Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любіцева О. О. Географія релігій / С. В. Павлов, К. В. Мезенцев, О. О. Любіцева. – К. : Арт Єк, 1999. – 504 с.
18. Черній А. М. Релігієзнавство : підручник / А. М. Черній. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2008. – 400 с.
19. Релігієзнавство : навч. посібник / С. А. Бублик. – К. : Юрінком Інтер, 2001.
20. Релігієзнавство. Навчальний посібник для студентів усіх форм навчання / За ред. Н. Я. Горбача. – Львів: Львівська комерційна академія, 2005. – 190 с.
21. Релігієзнавство : Підручник / За ред. О. П. Сидоренка. – К. : Знання, 2007. – 468 с.
22. Релігієзнавство : підручник / За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2000. – 408 с.
23. Смольков О. А., Дещинський Ю. Л. Релігієзнавство. Навч. посібник / О. А. Смольков. – Львів : Магнолія, 2009. – 232 с.
24. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. – Львів : Афіша, 2000. – 308 с.
25. Черній А. М. Онтологія духовності : антропологічна цілісність у релігієзнавчому вимірі / А. М. Черній. – К.: Українські пропілеї, 1996. – 228 с.

Допоміжна

1. Богомоллов А. И. Религии мира. Новейший словарь / А. И. Богомоллов. – Ростов-на-Дону, Феникс, 2005. – 667 с.
2. Ваторопін А. С. Релігійний модернізм і постмодернізм / А. С. Ваторопін Релігійний модернізм і постмодернізм – М. : Наука, 2001. – № 11. – С. 84-92.
3. Геллей Г. Біблійний довідник Геллея / Г. Геллей. – Торонто, 1985. – 857 с.
4. Егільський Е. Е., Матецький А. В. Нові релігійні рухи. Сучасні нетрадиційні релігії і езотеричні вчення [Електронний ресурс] / Е. Е. Егільський, А. В. Матецький. – Режим доступу : kporus.ru/upload/pdf/288785.pdf
5. Єленський В. Українське релігієзнавство та його проблеми [Електронний ресурс] / Віктор Єленський. – Режим доступу : <http://religstudies.org.ua/main.php?display=element&SID=9df4eae6&EID=e8131463&page=1>
6. Єленський В. Державно-церковні взаємини на Україні / В. Єленський. – К. : Знання, 1991. – 72 с.
7. Категории буддийской культуры / Е. П. Островская. – СПб. : Петербургское Востоковедение 2000. – 320 с.

8. Кисельов О. Апологія релігієзнавства або кілька тез щодо суті науки про релігію [Електронний ресурс] / Олег Кисельов. – Режим доступу : <http://www.religion.in.ua/6697-apologiya-religiyeznawstva-abo-kilka-tez-shhodo-suti-nauki-pro-religiyu.html>
9. Кисельов О. Чому філософію релігії виключають з дисциплінарної структури релігієзнавства? [Електронний ресурс] / Олег Кисельов. – Режим доступу : <http://www.religion.in.ua/main/analitika/7345-chomu-filosofiyu-religiyi-viklyuchaut-z-disciplinarnoyi-strukturi-religiyeznawstva.html>
10. Катрій Ю. Перлини Східних Отців / Ю. Катрій. – Львів : Місіонер. – 2-е вид., доп., 1998. – 344 с.
11. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. У 2 кн. / С.Килимник. – К., 1994. – 236 с.
12. Климович Л. И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии. / Л. И. Климович. – 2 –е изд., доп. – М. : Политиздат, 1988. – 286 с.
13. Колб Р. Християнська віра в лютеранському викладі / Р. Колб. – Мінськ; Техас : World Wide Printing, 2000. – 315 с.
14. Коротка історія православної церкви / О. Кислашко. – К. : ІТЕМ лтд, 1996. – 167 с.
15. Костомаров М. І. Слов'янська міфологія / М. І. Костомаров. – К. : Либідь, 1994. – 384 с.
16. Липинський В. К. Релігія і церква в історії України / В. К. Липинський. – К. : ПБП «Фотовідеосервіс», 1993. – 128 с.
17. Лозко Г. С. Українське язичництво / Г. С. Лозко. – К. : Український центр духовної культури. – Вип. 5. – Кн. 2. – 98 с.
18. Махабхарата. – Ашхабад, 1983. – 664 с.
19. Недавня О. В. Греко-католицизм в контексті духовного самовизначення українців між християнським Сходом і Заходом / О. В. Недавня. – К. : Гнозис, 2000. – 218 с.
20. Неронов А. В. Соціологічні дослідження нетрадиційної релігійності // А. В. Неронов // Журнал соціології та соціальної антропології. – М. : Наука, 2009. – Т. 12. - № 1. – С. 187-196.
21. Новітні релігії в сучасній Україні. Збірник матеріалів / В. Д. Бондаренко. – К. : VIP. – 176 с.
22. Павленко Ю. В. Дохристиянські вірування давнього населення України / Ю. В. Павленко. – К. : Либідь, 2000. – 326 с.
23. Петрик В. М. Нетрадиційні релігії та містичні об'єднання України. Навчальний посібник / В. М. Петрик, С. В. Сьомій. – К. : Росава, 2003. – 336 с.
24. Писаренко Ю. Г. Велес-Волос в язичницькому світогляді Давньої Русі / Ю. Г. Писаренко. – К. : Манускрипт, 1997. – 240 с.
25. Плачинда С. П. Словник давньоукраїнської міфології / С. П. Плачинда. – К. : Український письменник, 1993. – 63 с.
26. Путь Шивы : Антология древнеиндийских классических текстов. – К. : Экслибрис, 1994.
27. Ренан Е. Життя Ісуса / Е. Ренан // Людина і світ. – К., 1991. – № 4. – С. 43 – 50.

28. Робертсон Р. Восточные христианские церкви: Церковно-исторический справочник / Р. Робертсон. – СПб. : Высшая религиозно – философская школа, 1999.
29. Светлов Г. Е. Путь богов : Синто в истории Японии / Г. Е. Светлов. – М. : Наука, 1980. – 240 с.
30. Сидорів Ю. Історія церкви в Україні / Ю. Сидорів. – Торонто, 1990. – 364 с.
31. Совінська Н. В. Християнство в національній ідеї України та Української західної діаспори. / Н. В. Совінська. – Торонто : Економічна думка. – 88 с.
32. Степовик Д. В. Релігії світу / Д. В. Степовик. – К. : Бібліотека українця, 1993. – 112 с.
33. Степовик Д. В. Релігії, культури і секти світу : Посібник для релігієзнавства / Д. В. Степовик. – Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2005. – 232 с.
34. Тайлор Э. Б. Первобытная культура / Э. Б. Тайлор. – М. : Политиздат, 1989. – 573 с.
35. Українська міфологія / В. Войтович. – К. : Либідь, 2002. – 664 с.
36. Филипович Л. О. Релігієзнавство в Україні [Електронний ресурс] / Л. О. Филипович. – Режим доступу: <http://religstudies.org.ua/main.php?display=element&SID=9df4eae6&EID=e8131463&page=1>
37. Фрезер Д. Д. Золотая ветвь : Исследование магии в религии / Д. Д. Фрезер. – М. : Политиздат, 1989. – 400 с.
38. Фрейд З. Человек по имени Мойсей и монотеистичная релігія / З. Фрейд. – М. : Наука, 1993. – 172 с.
39. Фрейд З. Тотем и табу : Психология первобытной культуры и религии / З. Фрейд. – М. : Алетейя, 2000. – 223 с.
40. Хома І. Нарис історії вселенської церкви / І. Хома. – Львів : Стрім, 1995.
41. Християнство і проблеми сучасності : Наук. зб. / Г. М. Надтонка, О. В. Недавніа, М. Р. Новиченко, О. М. Саган – К. : VIP, 2000. – 218 с.
42. Шевченко В. М. Словник – довідник з релігієзнавства / В. М. Шевченко. – К. : Наук. думка, 2004. – 560 с.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма підсумкового контролю: **залік**

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Успішність навчання студентів забезпечується шляхом реалізації контрольних заходів. Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного і підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем) під час проведення аудиторних занять (семінарських, практичних), організації самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, тестування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. При цьому студент набирає бали за роботу на практичних заняттях, виконання самостійної та індивідуальної роботи. Студенти, які брали участь у науковій діяльності, отримують додаткові бали.

Модульний контроль здійснюється два рази за час вивчення дисципліни і дозволяє оцінити рівень засвоєння студентами матеріалів 1 і 2 модулів.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену (відповіді на питання (письмові, тестові) та розв'язання практичних завдань, які представлені в екзаменаційному білеті).